

International
Co-operative
Alliance

Διεθνή
Συνεταιριστική
Συμμαχία

Επιτροπή Συνεταιριστικής Νομοθεσίας

ΓΙΑΤΙ χρειάζεται συνεταιριστικός ΝΟΜΟΣ;

ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι συνεταιρισμοί όλων των τύπων σε όλο τον κόσμο έχουν ακολουθήσει ένα σύνολο αρχών που διαμορφώνουν τη συνεταιριστική ταυτότητα από την εποχή της ίδρυσης της Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας (Συμμαχία) το 1895. Σήμερα, αυτό το σύνολο αναφέρεται στη Δήλωση της Συμμαχίας του 1995 για την Συνεταιριστική Ταυτότητα (Δήλωση της Συμμαχίας). Το γεγονός ότι υπάρχει ένα τέτοιο σύνολο αρχών ξεχωρίζει τους συνεταιρισμούς από άλλους τύπους επιχειρήσεων

Αυτό συνοπτικά απαντά στο ερώτημα γιατί και πώς οι νομοθέτες δεσμεύονται από αυτές τις αρχές, και για ποιους νομικούς και πολιτικούς λόγους οι νομοθέτες θα έπρεπε να μεταφράζουν αυτές τις αρχές σε νόμο.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Για τους σκοπούς αυτής της σύνοψης, ο όρος "Συνεταιριστικές Αρχές" περιλαμβάνει τον ορισμό των συνεταιρισμών, τις συνεταιριστικές αξίες και τις συνεταιριστικές αρχές, όπως ορίζονται στη Δήλωση της Συμμαχίας. Αφού ορίσει τους συνεταιρισμούς, η Δήλωση αναφέρει ότι,

"Οι συνεταιρισμοί βασίζονται στις [απαριθμούμενες] αξίες [και] τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις [απαριθμούμενες] ηθικές αξίες" και ότι "οι συνεταιριστικές αρχές είναι οι κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί τοποθετούν τις αξίες τους [τόσο ηθικές όσο και άλλες] στην πράξη".

Η Δήλωση της Συμμαχίας συνδέει τις Συνεταιριστικές Αρχές και το Συνεταιριστικό Δίκαιο, καθόσον αναφέρεται στην ταυτότητα των συνεταιρισμών. Η ταυτότητα είναι αυτό που διακρίνει ένα άτομο, ένα πράγμα ή μια οντότητα από άλλο άτομο, πράγμα ή οντότητα. Σκοπός του νόμου είναι να αναδείξει αυτή την ταυτότητα και, στην περίπτωση οντοτήτων, να την προστατεύσουν προς το συμφέρον των ενδιαφερομένων, τρίτων και του κοινού γενικότερα. Ως εκ τούτου, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η συνεταιριστική νομοθεσία, που άρχισε από τα μέσα της δεκαετίας του 1850 στο Ηνωμένο Βασίλειο, έχει σεβαστεί τις συνεταιριστικές αρχές, παρά τη διστακτικότητα δικηγόρων και νομοθετών να αποδεχθούν τον νομικό τους χαρακτήρα. Σήμερα ένας μεγάλος αριθμός εθνικών συνταγμάτων παρέχουν ειδικό καθεστώς στους συνεταιρισμούς μέσω του φακού των Συνεταιριστικών Αρχών και πολλοί συνεταιριστικοί νόμοι αναφέρονται στις Συνεταιριστικές Αρχές στις διάφορες εθνικές και πολιτιστικές ερμηνείες τους.

Ωστόσο, δεν έχουν συμβάλει όλοι οι νόμοι στην αποσαφήνιση της συνεταιριστικής ταυτότητας. Από τη δεκαετία του 1970, ορισμένοι νομοθέτες άρχισαν να προσεγγίζουν τα χαρακτηριστικά των συνεταιρισμών προς εκείνα της κεφαλαιουχικής εταιρείας, ιδίως όσον αφορά ζητήματα σχετικά με τη φύση και τη δομή του κεφαλαίου και των μηχανισμών διαχείρισης και ελέγχου. Αυτοί έχουν θέσει τη συνεταιριστική ταυτότητα σε κίνδυνο.

Επιπλέον, υπάρχει συναίνεση σχετικά με τα "μη διαπραγματεύσιμα" χαρακτηριστικά των συνεταιρισμών. Οι συνεταιρισμοί καθιστούν λειτουργική την από κοινού αυτοβοήθεια για να ανταποκριθούν στις διαφορετικά ανικανοποίητες ανάγκες. Αυτές οι ανάγκες καθορίζονται από εκείνους που ελέγχουν την επιχείρηση. Οι συνεταιρισμοί μετατρέπονται σε ένα διαφορετικό είδος επιχείρησης όταν ο έλεγχος από τους χρήστες (μέλη) μετατρέπεται σε έλεγχο από τους επενδυτές και όταν η οικονομική απόδοση, με τη μορφή μερισμάτων / τόκων ή αύξησης της αξίας της επιχείρησης, προτάσσεται των ανθρώπινων αναγκών.

ΝΟΜΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η φύση της εγκυρότητας των Συνεταιριστικών Αρχών έχει εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου. Μέχρι το 2001, οι Συνεταιριστικές Αρχές δεν δέσμευαν τους νομοθέτες, καθώς ήταν αποκλειστικά οι αρχές της Συμμαχίας, μιας διεθνούς μη κυβερνητικής οργάνωσης.

Αυτό άλλαξε με τις ακόλουθες εξελίξεις:

- 2001: Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθετεί "**Κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών**" που αναφέρεται στη Δήλωση της Συμμαχίας στην παράγραφο 11.ⁱ
- 2002: Η Διεθνής Διάσκεψη Εργασίας (ILC) υιοθετεί τη **Σύσταση αριθ. 193 (R.193 ILO) της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)** σχετικά με την προώθηση των συνεταιρισμών, που ενσωματώνει το περιεχόμενο της Δήλωσης της Συμμαχίας (ορισμός των συνεταιρισμών στην παρ. 2, και τις αξίες και τις αρχές στην παρ. 3 και στο Παράρτημα).ⁱⁱ

Αφότου εγκρίθηκε η R.193 ILO, οι Συνεταιριστικές Αρχές έγιναν μέρος ενός νομικού οργάνου μιας διεθνούς οργάνωσης των κρατών και το περιεχόμενό της έγινε νομικά δεσμευτικό για όλα τα θέματα του δημοσίου διεθνούς δικαίου που αναφέρονται στους συνεταιρισμούς. Η ILC ρητά ορίζει ότι η R.193 ILO απευθύνεται σε κυβερνήσεις, σε οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, καθώς και σε συνεταιριστικές οργανώσεις όλων των κρατών μελών της ΔΟΕ. Αυτό σημαίνει ότι και οι συνεταιρισμοί έχουν νομική υποχρέωση να ανταποκρίνονται προς τις Συνεταιριστικές Αρχές στο καταστατικό τους, στους εσωτερικούς κανονισμούς και στη λειτουργία τους.

Ειδικότερα, η R.193 ILO:

- Θεωρεί δεδομένο ένα επαρκές νομικό πλαίσιο για τους συνεταιρισμούς ή υπογραμμίζει τη σημασία τέτοιων πλαισίων για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών και, όπως και με τη Δήλωση της Συμμαχίας, χτίζει το θεμέλιο τους
- Καλεί τους νομοθέτες να μεριμνήσουν για τη ύπαρξη ενός επαρκούς συνεταιριστικού νόμου "καθοδηγούμενου από τις συνεταιριστικές αξίες και αρχές"(παρ. 6.) προκειμένου να καθιερωθεί, να αποκατασταθεί ή να διατηρηθεί, ανάλογα με την περίπτωση, η συνεταιριστική ταυτότητα (παράγραφοι 3, 6, 8 (2) (α) και (β), 9., 10. (1), 18. (γ), (δ)).
- Θεσπίζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης (παράγραφος 7 (2)), η λογική της οποίας προϋποθέτει ότι οι συνεταιρισμοί είναι διακριτές οντότητες, δηλ. έχουν τη δική τους ταυτότητα.
- Συνεπάγεται την υποχρέωση διατήρησης του ξεχωριστού χαρακτήρα των συνεταιρισμών, όχι μόνο μέσω του συνεταιριστικού νόμου, αλλά και μέσω άλλων νόμων (παράγραφος 7 (2)), μεταξύ των οποίων και του εργατικού δικαίου, του φορολογικού δικαίου και του δικαίου ανταγωνισμού, καθώς και των (διεθνών) λογιστικών προτύπων και των κανόνων τήρησης βιβλίων, ιδίως εκείνων που επεξεργάζεται το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) και η Επιτροπή Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.
- Ζητεί τη θεσμοθέτηση των συνεταιρισμών και προτείνει να είναι οι συνεταιρισμοί θεσμοθετημένοι, με την έννοια ότι οι συνεταιρισμοί έχουν νομική προσωπικότητα.

Ούτε η Σύσταση R.193 ILO ούτε η Δήλωση της Συμμαχίας εξηγούν τις ιδιαιτερότητες ενός συνεταιριστικού νόμου. Αυτός δεν ήταν ο στόχος τους ούτε αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στο σεβασμό της ανάγκης για ποικιλομορφία των συνεταιριστικών νόμων. Ωστόσο, ο νομοθέτης

ⁱ UN General Assembly Resolution A/56/73; E/2001/68 Ελληνική έκδοση <http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/kateyuintiriesUN.pdf>
ⁱⁱ International Labour Conference. ILC 90-PR23-285-En-Doc. ILO Recommendation No.193. http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R193 Ελληνική Έκδοση <http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/Sistasi193.pdf>

πρέπει να αντλεί κατευθύνσεις από τη Δήλωση της Συμμαχίας που περιέχεται και καθορίζεται στην Σύσταση R. 193 ILO. Περαιτέρω καθοδήγηση μπορεί να αντληθεί από την "προκάτοχο" της Σύστασης R. 193 ILO, την Σύσταση R. 127 ILO, η οποία δεν έχει χάσει τη νομική ισχύ της και της οποίας το κεφάλαιο III περιέχει έναν αρκετά λεπτομερή κατάλογο θεμάτων που πρέπει να εξεταστούν και υπενθυμίζει το συστημικό χαρακτήρα του συνεταιριστικού δικαίου.

Εκτός από την ενσωμάτωση ολόκληρου του περιεχομένου της Δήλωσης της Συμμαχίας και το γεγονός ότι την καθιστά υποχρεωτική, η R. 193 ILO υπογραμμίζει και διευκρινίζει ορισμένα στοιχεία της Δήλωσης. Αυτό αφορά ιδιαίτερα τα εξής:

1. Ο ορισμός των συνεταιρισμών: Ο ορισμός των συνεταιρισμών στην R. 193 ILO (παρ. 2) είναι μια μεταφορά του λεκτικού από τη Δήλωση της Συμμαχίας. Γίνεται σαφές ότι οι τρεις πτυχές του στόχου των συνεταιρισμών που περιέχονται στον ορισμό - οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές - είναι συμπληρωματικές και ισοδύναμες ως προς το νομικό βάρος. Συνεπώς, οι νομοθέτες πρέπει να επιτύχουν την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ αυτών των πτυχών, καθώς και μεταξύ των δύο στοιχείων της φυσιογνωμίας των συνεταιρισμών, δηλαδή της ένωσης προσώπων και επιχειρήσεων, προκειμένου να αποφευχθεί η αναποτελεσματικότητα. Η Σύσταση R. 193 ILO υπογραμμίζει τον επιχειρηματικό χαρακτήρα των συνεταιρισμών πολλές φορές.

Η R. 193 ILO ορίζει το πεδίο εφαρμογής ενός συνεταιριστικού νόμου καλώντας τους νομοθέτες να δίνουν τη δυνατότητα στους συνεταιρισμούς να δραστηριοποιούνται με οποιαδήποτε μορφή και σε όλους τους τομείς. Οι περιορισμοί που υφίστανται, στο μεγαλύτερο ποσοστό, οφείλονται στην έλλειψη ή την αποτυχία των μηχανισμών εποπτείας, και πρέπει να αρθούν με την αντιμετώπιση των αδυναμιών και όχι με τη απαγόρευση των συνεταιρισμών από το να δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς. Από την άποψη αυτή, η Σύσταση R. 193 ILO αναφέρεται συγκεκριμένα στον χρηματοπιστωτικό τομέα (παράγραφος 12 (γ)). Διαχωρίζει περαιτέρω τη δραστηριότητα που ένας συνεταιρισμός μπορεί να ασκήσει και την οποία η κυβέρνηση θα μπορούσε να αποφασίσει να προωθήσει, από τη μορφή που αυτή η δραστηριότητα οργανώνεται (παράγραφος 7 (2)).

2. Αξίες: Η R. 193 ILO περιλαμβάνει τις συνεταιριστικές αξίες (παράγραφος 3) και αναφέρεται σε αυτές αρκετές φορές, αλλά δεν παρέχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτές.

3. Αρχές: Η R. 193 ILO περιλαμβάνει τις επτά Συνεταιριστικές Αρχές (παράγραφος 3 και Παράρτημα) και παρέχει περαιτέρω συγκεκριμένες οδηγίες για τα ακόλουθα:

1η Αρχή: Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή

Η Σύσταση R. 193 ILO υπογραμμίζει ότι "οι εθνικές πολιτικές πρέπει ιδίως: [...] να προωθούν την ισότητα των φύλων στους συνεταιρισμούς και στην εργασία τους" (παρ. 8 (1) (γ) και παρ. 7 (3)).

4η Αρχή: Αυτονομία και Ανεξαρτησία

Η Σύσταση R. 193 ILO τονίζει την αυτονομία των συνεταιρισμών και υπογραμμίζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης σε σχέση με τον έλεγχο των συνεταιρισμών (παράγραφος 6 (γ) (ε)).

Προτείνει ένα ειδικό οριστικό χαρακτήρα του συνεταιριστικού νόμου σύμφωνα με την 4η Αρχή. Αυτός ο οριστικός χαρακτήρας μπορεί να προκύψει από τον τρόπο με τον οποίο έχει γραφεί η Σύσταση R. 193 ILO. Αφορά την "προώθηση των συνεταιρισμών", ενώ περιέχει επίσης ορισμένες παραγράφους που αφορούν τον έλεγχο των συνεταιρισμών. Ο τίτλος της Σύστασης R. 193 του ILO είναι συνεπώς προγραμματικός. Ο έλεγχος πρέπει να σχεδιάζεται και να ασκείται έχοντας κατά νου την προώθηση και η προώθηση έχοντας κατά νου τον (λιγότερο) έλεγχο.

5η Αρχή: Εκπαίδευση, κατάρτιση και πληροφόρηση

Η Σύσταση R. 193 ILO αναφέρεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης (παράγραφος 7 (2)), η οποία απαιτεί, αν πρόκειται να εφαρμόζεται, ότι εκείνοι που υποχρεούνται να μεταχειριστούν τους συνεταιρισμούς γνωρίζουν εξίσου τι είναι συνεταιρισμοί. Ως εκ τούτου, η Σύσταση R. 193 ILO ζητά να συμπεριληφθεί το θέμα των συνεταιρισμών στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα (παράγραφοι 8 (1) (στ)), 18. (β) (i) και (ii)).

6η Αρχή: Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

Η Σύσταση R. 193 ILO κατευθύνει τις κυβερνήσεις να «διευκολύνουν τη συμμετοχή των συνεταιρισμών ως μελών στις συνεταιριστικές δομές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των συνεταιριστικών μελών [...]» (παρ. 6 (δ), 17 (ε)). Η δημιουργία δευτεροβάθμιων οργανώσεων

προς το συμφέρον των μελών του πρωτοβάθμιου επιπέδου συνιστά έναν γνήσια συνεταιριστικό τρόπο για την επίτευξη οικονομικών φάσματος και κλίμακας, για την εκπροσώπηση και για τη θεμελίωση ειδικών συνεταιριστικών αλυσίδων αξίας, οι οποίες συνδέουν τον παραγωγό με τον καταναλωτή, διατηρώντας ταυτόχρονα την αυτονομία των μελών (βασική αρχή). Η συνεργασία σε αυτές τις μορφές είναι προτιμητέα σε σύγκριση με τη συγκέντρωση των επιχειρήσεων. Η δημιουργία δευτεροβάθμιων συνεταιρισμών συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση του 4ης Αρχής.

7η Αρχή: Ενδιαφέρον για την Κοινότητα

Η Σύσταση R. 193 ILO αναγνωρίζει "τη σημασία των συνεταιρισμών για την επίτευξη βιώσιμων αναπτυξιακών στόχων" (παράγραφος 14). Η συνεισφορά των συνεταιρισμών και της συνεταιριστικής νομοθεσίας που μπορούν να προσφέρουν στη βιώσιμη ανάπτυξη βρίσκεται στο επίκεντρο των πολιτικών επιχειρημάτων και στο λόγο για τον οποίο οι νομοθέτες πρέπει να σέβονται τις Συνεταιριστικές Αρχές

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΩΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Όπως και κάθε άλλη μορφή επιχείρησης, οι συνεταιρισμοί απαιτούν νόμους και μέτρα πολιτικής που διευκολύνουν την ανάπτυξή τους. Το νομικό πλαίσιο διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο για τη βιωσιμότητα και την ύπαρξη των συνεταιρισμών και της ικανότητάς τους να συμβάλλουν στην κρατική πολιτική.

Σκοπός της νομοθεσίας είναι η ρύθμιση της οργάνωσης και της λειτουργίας των επιχειρήσεων αλλά επίσης εκπαιδεύει ή ενημερώνει και πιο συγκεκριμένα,

- Παρέχει ένα πρότυπο για όσους θέλουν να οργανώσουν την επιχείρησή τους
- Ενημερώνει τους τρίτους που ενδέχεται να μην μπορούσαν να προστατεύσουν τα συμφέροντά τους αν ήταν υποχρεωμένοι να μελετούν ενδελεχώς το καταστατικό ή τους εσωτερικούς κανονισμούς κάθε επιχειρηματικού εταίρου με τον οποίο συναλλάσσονται και
- Επιτρέπει στα μέρη να συνιστούν ένα μέσο δημόσιας πολιτικής υπό μορφή νόμου.

Στους οργανωτικούς νόμους των επιχειρήσεων, η έκφραση των ενδιαφερόντων της δημόσιας πολιτικής βρίσκεται στους στόχους των τύπων επιχειρήσεων. Ο νόμος θεσπίζει λειτουργικές σχέσεις μεταξύ της οικονομικής και οργανωτικής δομής των συγκεκριμένων τύπων επιχειρήσεων και των στόχων τους.

Οι συνεταιρισμοί, όπως ορίζονται από τη Δήλωση της Συμμαχίας, τη Σύσταση R. 193 ILO και άλλα διεθνή νομικά μέσα, επιδιώκουν τη σύγκλιση μεταξύ οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμφερόντων και συμβάλλουν έτσι στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων και των ενδιαφερόντων της δημόσιας πολιτικής. Οι συνεταιρισμοί συμβάλλουν στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Μπορούν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας, να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν την εξασφάλιση των αναγκών διαβίωσης, να παρέχουν βασικές υπηρεσίες που δεν είναι διαφορετικά διαθέσιμες (αποτυχίες της αγοράς) και να φέρουν ισορροπία στην παγκόσμια οικονομία. Η αποτελεσματικότητά τους σε αυτά εξαρτάται από την επάρκεια του νόμου ως προς την προστασία της συνεταιριστικής ταυτότητας. Η Διεθνής Συνεταιριστική Συμμαχία στο Σχέδιο για μια Συνεταιριστική Δεκαετίαⁱⁱⁱ, προσδιορίζει συγκεκριμένες ανησυχίες για τη δημόσια πολιτική που παρέχει πολιτικούς λόγους για τη μεταφορά των Συνεταιριστικών Αρχών σε νομοθεσία, δηλαδή:

Βιωσιμότητα

Η βιώσιμη ανάπτυξη έχει γίνει το γενικό παράδειγμα ανάπτυξης όπως αποδεικνύεται από την υιοθέτηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).

ⁱⁱⁱ <https://ica.coop/en/media/library/the-blueprint-for-the-co-operative-decade> Ελληνική Έκδοση <http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/ICABlueprintGR.pdf>

Η βιώσιμη ανάπτυξη αναγνωρίστηκε από το Διεθνές Δικαστήριο ως έννοια του δημοσίου διεθνούς δικαίου από το 1997. Η έννοια αυτή αποτελεί μέρος των ψηφισμάτων των περιφερειακών και διεθνών οργανισμών, καθώς και των συνθηκών και των εθνικών συνταγμάτων. Η 7η αρχή της Δήλωσης της Συμμαχίας, οι Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΗΕ (παράγραφος 2) και η Σύσταση R. 193 ILO (παρ. 3, 14, Παράρτημα), όλες ασχολούνται με το θέμα αυτό. Η τελική δήλωση της Διάσκεψης του Ρίο του 2012, "Το μέλλον που θέλουμε", αναφέρεται επίσης πολλές φορές στη σημασία των συνεταιρισμών για βιώσιμη ανάπτυξη (παράγραφοι 70, 110 και 154).

Η βιώσιμη ανάπτυξη θεωρείται ότι έχει τουλάχιστον τρία στοιχεία: την οικονομική ασφάλεια, την κοινωνική δικαιοσύνη και την οικολογική ισορροπία. Η βάση της βιώσιμης ανάπτυξης είναι η ποικιλομορφία, δηλαδή η ποικιλομορφία στη βιόσφαιρα και στη νούσφαιρα. Η ποικιλομορφία των τύπων επιχειρήσεων απαιτείται όχι μόνο από το νόμο, για παράδειγμα στη Σύσταση R. 193 ILO (παρ. 4 (η) και 6), αλλά επίσης αναγνωρίζεται ως παράγοντας ανθεκτικότητας κατά τη διάρκεια οικονομικών κρίσεων.

Παρόλο που όλες οι επιχειρήσεις παίρνουν ήδη μεγαλύτερη κοινωνική και κοινωνιακή ευθύνη από ό,τι στο παρελθόν, το κάνουν με βάση μια χαλαρή νομοθεσία και μόνο στο βαθμό που τα λειτουργικά τους αποτελέσματα / περιθώρια κέρδους το επιτρέπουν. Οι συνεταιριστικοί νόμοι που θεσπίζουν τη συνεταιριστική ταυτότητα προχωρούν περισσότερο. Διατυπώνουν σε ένα νομικό πλαίσιο τις λειτουργικές σχέσεις μεταξύ των στοιχείων της βιώσιμης ανάπτυξης και των δομικών χαρακτηριστικών των συνεταιρισμών - δηλ. η νομική διάρθρωση των συνεταιρισμών συμπληρώνει την «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη» (CSR) με την «Συνεταιριστική Κοινωνική Ευθύνη». Αυτό είναι ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα των συνεταιρισμών. Αυτό τους επιτρέπει να συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία αποτελεί ολόένα και περισσότερο κριτήριο για τη μέτρηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Επιπλέον, τέτοιοι συνεταιριστικοί νόμοι συγκεκριμενοποιούν τη νομική σχέση μεταξύ του στόχου των συνεταιρισμών (οικονομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού) με τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά ανθρώπινα δικαιώματα, σύμφωνα με το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα.

Συμμετοχή

Η κεντρική πτυχή της βιωσιμότητας είναι η κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς η κοινωνική δικαιοσύνη αποτελεί προϋπόθεση για πολιτική σταθερότητα. Η πολιτική σταθερότητα αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ασφάλεια, και χωρίς οικονομική ασφάλεια δεν υπάρχει προβληματισμός για τη βιόσφαιρα. Ο κύριος μηχανισμός για την αποκατάσταση κοινωνικής δικαιοσύνης είναι η δημοκρατική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων για το τι να παράγεται, πώς να παράγεται, και πώς να διανέμεται ο πλούτος που προκύπτει. Η συμμετοχή επίσης είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα σύμφωνα με το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.

Η συμμετοχή στις επιχειρήσεις και μέσω αυτών γίνεται όλο και πιο σημαντική, καθώς η οικονομία της γνώσης διαλύει την ενότητα των οικονομικών και πολιτικών χώρων, που με τη σειρά της καθιστά όλο και πιο δύσκολο να οργανωθεί η δημοκρατική συμμετοχή σε πολιτικό επίπεδο. Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων είναι πιθανώς ένα από τα πιο διακριτά χαρακτηριστικά των συνεταιριστικών επιχειρήσεων.

Η συμμετοχή δεν περιορίζεται στην άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων σύμφωνα με τη 2η Αρχή «ένα μέλος, μία ψήφος» και ανεξάρτητη από οικονομική ή χρηματοδοτική οικονομική μέθεξη. Η συμμετοχή μπορεί επίσης να βασίζεται στη συνειδητή και συνεργατική δημοκρατία, καθώς και σε νέες τεχνολογίες που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των μελών.

Επιπλέον, η αποτελεσματική συμμετοχή των συνεταιριστικών μελών (έλεγχος της επιχείρησης από τα μέλη της) σημαίνει ότι υπάρχει πραγματική δυνατότητα συμμετοχής στις δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Αυτό απαιτεί περιορισμούς στην οικονομική συμμετοχή μεμονωμένων μελών καθώς και έναν τακτικό ειδικό για τους συνεταιρισμούς έλεγχο, προκειμένου να παρέχονται στα μέλη τα απαραίτητα στοιχεία. Απαιτεί περαιτέρω εκπαίδευση, κατάρτιση και πληροφόρηση των μελών προκειμένου να περιοριστεί το χάσμα πληροφόρησης και γνώσης μεταξύ αυτών και της διαχείρισης. Μπορεί επίσης να χρειαστεί άλλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας

χορήγησης πολλαπλών δικαιωμάτων ψήφου, αλλά αυτές οι ψήφοι δεν μπορούν να είναι ανάλογες με τις οικονομικές συνεισφορές.

Επομένως, το συνεταιριστικό δίκαιο έχει μια λειτουργικότητα για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσω του νομικού καθορισμού της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στη διακυβέρνηση και τη δομή ελέγχου των συνεταιρισμών

Κεφάλαιο

Το κεφάλαιο πρέπει να υπηρετεί την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών ενός συνεταιρισμού. Όπως αναφέρεται στο Σχέδιο (σ.μ.: της Συνεταιριστικής Δεκαετίας), οποιοσδήποτε μορφές κεφαλαιοποίησης και αν εισάγονται στους συνεταιρισμούς, πρέπει να διασφαλίζεται ο έλεγχος από τα μέλη. Οι νόμοι δεν πρέπει να επιτρέπουν τα συμφέροντα επενδυτών να προτάσσονται των αναγκών των χρηστών. Ωστόσο, τίποτα στις Συνεταιριστικές Αρχές δεν εμποδίζει τους νομοθέτες να ξεπεράσουν τον παραδοσιακό τρόπο χρηματοδότησης των συνεταιρισμών μέσω των μελών τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΟΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΟΙ ΗΘΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟ

Το σώμα των γνώσεων σχετικά με τις Συνεταιριστικές Αρχές έχει αυξηθεί κατά τη διάρκεια των δεκαετιών, αλλά λίγα έχουν δημοσιευθεί για την ενσωμάτωσή τους στο νόμο. Για να γίνει αυτό, οι Συνεταιριστικές Αρχές θα πρέπει να ερμηνεύονται ώστε να πληρούν τις σύγχρονες απαιτήσεις και να προσδιορίζονται ως νομικές αρχές. Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής και οι νομοθέτες διαθέτουν αρκετούς πόρους για να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν αυτές τις Αρχές και τη μετατροπή τους σε νόμο. Για παράδειγμα, η Διεθνής Συνεταιριστική Συμμαχία έχει εκδώσει Οδηγίες για τις Συνεταιριστικές Αρχές^{iv} και η ΔΟΕ (ILO) έχει δημοσιεύσει αρκετούς οδηγούς.

Η μεταφορά των Συνεταιριστικών Αρχών σε νόμο θα προσφέρει όχι μόνο ευκαιρίες στους ανθρώπους να έχουν επιλογές για τη μορφή της επιχείρησης, αλλά και έναν επιπλέον τρόπο για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να αντιμετωπίσουν πολλές προκλήσεις δημόσιας πολιτικής και να προχωρήσουν σε κοινωνικές αλλαγές, δεδομένου ότι οι νομικές αρχές χρησιμεύουν ως γέφυρα μέσω της οποίας οι ηθικές αξίες και αρχές ενσωματώνονται το νόμο.

Περαιτέρω υλικό δημοσιευμένο από τη ΔΟΕ (Διεθνή Οργάνωση Εργασίας)

- The Story of the ILO's Promotion of Co-operatives Recommendation, 2002 (No.193). A review of the process of making ILO Recommendation No. 193, its implementation and its impact, Geneva: ILO 2015.
http://www.ilo.org/empent/units/cooperatives/WCMS_371631/lang--en/index.htm
- Promoting co-operatives: An information guide to ILO Recommendation No. 193, prepared by Stirling Smith, Geneva: ILO 2014.
http://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_311447/lang--en/index.htm
- Henry Hagen, Guidelines for co-operative legislation, third revised edition, Geneva: ILO 2012, http://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_195533/lang--en/index.htm
Διατίθεται επίσης στα γαλλικά, τα ελληνικά, τα ισπανικά και τα ρωσικά.
Ελληνική Έκδοση Δίκτυο ΚΑΠΑ - ΙΣΕΜ Κατευθυντήριες Γραμμές για την Συνεταιριστική Νομοθεσία Henry, Hagen, Τρίτη Έκδοση <http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/kateuthintiries%20Grammes%20Nomothesia-3ekdosi.pdf>

Μετάφραση: Κ. Παπαγεωργίου και Α.-Α. Μητροπούλου,
Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (Ι.Σ.Ε.Μ.)
Επιμέλεια Φωτογραφίας - Σύνθεση: Λουκάς Μπρέχας,
Δίκτυο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Δίκτυο Κ.Α.Π.Α.)

^{iv} <https://ica.coop/en/media/library/the-guidance-notes-on-the-co-operative-principles> Ελληνική Έκδοση Δίκτυο ΚΑΠΑ - ΙΣΕΜ
<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/ICAGuidanceNotesGR.pdf>

**International
Co-operative
Alliance**

International Co-operative Alliance

Avenue Milcamps 105
1030 Brussels - Belgium

Tel: +32 2 743 10 30

Fax: +32 2 743 10 39

ica@ica.coop

www.ica.coop

www.antalya2015.coop

Δίκτυο Κοινωνικής Αλληλεγγύης &
Περιφερειακής Ανάπτυξης (Δίκτυο Κ.Α.Π.Α.)

Δωδώνης 107 Τ.Κ. 45-221

Ιωάννινα - Ελλάδα

τηλ. +30 26510 70114

info@diktio-kapa.dos.gr

www.diktio-kapa.dos.gr